ΕΤΟΣ Γ'. — ΑΡΙΘ. 318 Τιμᾶται λεπτὰ 10. ΚΥΡΙΑΚΗ 11 ΙΟΥΛΙΟΥ 1882

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣΑΤΥΡΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ. Ἐν Ἀθήναις φρ. 15.—Ἐν δὲ ταῖς ἐπαρχ. φρ. 16.—Ἐν τῷ ἐξωτ. φρ. 25.

Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

—ΓΡΑΦΕΙΟΝ, ΟΔΟΣ ΜΟΥΣΩΝ, Ἀριθ. 4, ἀπέναντι τῆς οἰκίας Φιλήμονος παρὰ τὴν Πλατεῖαν Συντάγματος.—

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΒΙΟΣ.

—

Τί ὡραία χώρα αἱ Ἀθῆναι! τί λαμπρά! τί ἀβροδίαιτος! Τὸν χειμῶνα τὰ φαντασιώδη καὶ πολυδάπανα diners τῶν ὁμογενῶν· τὸ θέρος οἱ ὁμογενεῖς μὲν διασκορπίζονται εἰς Βενετίαν, εἰς Παρισίους, εἰς τὰ λουτρὰ τῆς Γερμανίας καὶ Αὐστρίας· ἀλλ' οἱ κύριοι Κατσίμπαλης καὶ Τσόχας ἀναλαμβάνουσι χωρὶς νὰ ἦναι ὁμογενεῖς νὰ διασκεδάσωσι τοὺς ἀστοὺς καὶ ξένους. Τὸν χειμῶνα ζῶμεν ἀριστοκρατικῶς καὶ ἐντρυφῶμεν εἰς τὰς ὑψηλὰς ἀπολαύσεις τῶν αἰθουσῶν τοῦ Μελᾶ, τοῦ Συγγροῦ, τοῦ Σερπερη, τὸ θέρος γινόμεθα δημοκρατικώτεροι, δημοσιώτεροι, ἂν ἐπιτρέπεται ἡ ἔκφρασις, συρρέομεν μετὰ γυναικῶν καὶ παίδων, γραιῶν καὶ νέων, παραμανῶν καὶ κουζινῶν, μετὰ σκυλιῶν καὶ γατῶν εἰς τὰς ὁδοὺς, εἰς τὰς πλατείας, εἰς τὰ καφφενεῖα, εἰς τὰ θέατρα, εἰς τὸ Φάληρον. Τὸ θέρος δὲν ὑπάρχουσι πλέον φαναριώτισσαι καὶ πλακιώτισσαι, ἂν καὶ αἱ φαναριώτισσαι εἶναι αἱ καλλίτεραι πλακιώτισσαι, δὲν ὑπάρχουσι ὁμογενίδες καὶ Ψυρρίδες· αἱ διασκεδάσεις αἱ ὑψηλαὶ εἶναι ἀνοικταὶ εἰς πάντας καὶ εἰς πάσας· ἀρκεῖ νὰ πληρώνωσι. Τὸ ἰταλικὸν καὶ τὸ γαλλικὸν θέατρον δέχονται ἀνεξετάστως τοὺς ἐννοοῦντας καὶ μή. Οἰκογένειαι ὁλόκληροι ἐκστρατεύουσιν ἀπὸ τῆς 5ης μ. μ. ἐκ τοῦ οἴκου των μέχρι τῆς 1ης μετὰ μεσονύκτιον διὰ νὰ κυριεύσωσι μίαν τράπεζαν καί τινα καθίσματα ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ καφενείου τῶν Ὀλυμπίων ἢ ἐπὶ τῆς Φαληρικῆς ἀκτῆς. Ἐὰν δὲν ἐλάβομεν μέχρι τοῦδε ἀξίνας καὶ σκαπάνας διὰ νὰ κατακρημνίσωμεν ὡς περιττὰς πλέον τὰς οἰκίας μας, τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι μᾶς χρησιμεύουσι πράγματι κατὰ τὴν μεσημβρίαν. Κάτω ὁ στενὸς καὶ ἄχαρις οἰκογενειακὸς βίος· εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου ἁρμόζει νὰ ἐγκαινίσῃ νέαν ἐφεύρεσιν καὶ νὰ καταστήσῃ τὰ πάντα δημόσια, γυναῖκας, παῖδας, ὑπηρέτας καὶ ἀπολαύσεις. Τί ὡραία! τί λαμπρά!

Κατὰ τὸ θέρος ἐν Ἀθήναις δὲν ὑπάρχουσι παρὰ δύω οἰκογένειαι· ἡ μία ἔχει ἀρχηγὸν τὸν κ. Τσόχαν καὶ ἡ ἄλλη τὸν κ. Κατσίμπαλην. Ἀρσενικοὶ καὶ θηλυκοὶ νέοι καὶ γέροντες ὑπαγόμεθα πάντες ὑπὸ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν τῶν δύω τούτων μεγαλοφυῶν ἀνδρῶν· ἂν μᾶς δίδωσι νὰ φάγωμεν καὶ νὰ πίωμεν, θὰ χορτάσωμεν· ἄλλως θὰ μείνωμεν νηστικοὶ ἐφ' ὅσον αὐτοὶ θέλουσι. Τὸ πῦρ τῆς οἰκιακῆς ἑστίας ἐσβέσθη· αἱ καπνοδόχοι μένουσιν ἀργοί· αἱ κατσαρόλαι δὲν ψάλλουσι τὸ εὔοσμον ἐκεῖνο ἄσμα, τὸ ὁποῖον ἐγοήτευε τὴν παιδικήν ἡλικίαν μου, καὶ τὰ τηγάνια δὲν τσιτσιρίζουσι πλέον. Ποία μεταβολή, Κύριε τῶν δυνάμεων καὶ τῶν ἀδυναμιῶν! Ἐγείναμεν κοινωνισταὶ καὶ Μορμόνοι ἐν ἀγνοίᾳ μας καὶ χωρὶς νὰ ψηφισθῇ τὸ τοιοῦτον ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Τί συμβαίνει; Ἀπηρνήθημεν τοὺς πατέρας μας; δὲν εἴμεθα πλέον Ἕλληνες; μήπως ἐγεννήθημεν ἐν τοῖς πορνοβοσκείοις; ἢ ἀπελπισθέντες περὶ τῆς ἀναμορφωτικῆς δυνάμεως τῶν νομοσχεδίων τοῦ κ. Τρικούπη, ἀπεφασίσαμεν νὰ μετασχηματίσωμεν τὴν πολιτείαν μας κατὰ τὸ πρότυπον, ὅπερ κυκλοφορεῖ ἐντὸς τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ κ. Δουζίνα; Εἴμεθα ἐχθροὶ τοῦ ἑαυτοῦ μας; Ἐχθροὶ τῶν τέκνων μας; Ἐχθροὶ τῶν γυναικῶν καὶ ἀδελφῶν μας; Τί εἴμεθα λοιπόν; πεπολιτισμένοι ἢ βάρβαροι; εἴμεθα ἐν τῶν προαστείων τῶν Παρισίων ἢ ἀποτελοῦμεν πρωτότυπον πρωτεύουσαν γαλλο-φελαχικήν; Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι δὲν εἴμεθα Εὐρωπαῖοι ἀλλὰ μήτε Ἀσιανοί, δὲν εἴμεθα Γάλλοι ἀλλὰ μήτε Ἕλληνες· πολὺ δὲ φοβοῦμαι μήπως μήτε ἄνθρωποι εἴμεθα.

Δὲν θέλομεν νὰ λαλήσωμεν ἐναντίον τῶν διασκεδάσεων· πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Ἀλλὰ γνωρίζετε τί ἐστι διασκέδασις; ἀνακούφισις ἀπὸ τῆς ἐργασίας καὶ χαλάρωσις ἀπὸ τῶν σιδηρῶν δεσμῶν τοῦ καθήκοντος. Ἀλλ' ἡμεῖς κατεστήσαμεν τὴν διασκέδασιν κανόνα καὶ τὴν ἐργασίαν ἐξαίρεσιν· κατεστήσαμεν τὸν οἶκον ἐξαίρεσιν καὶ τὸ ξενοδοχεῖον κανόνα. Δὲν περιμένομεν πλέον νὰ ἴδωμεν τοὺς φίλους μας καὶ τοὺς συγγενεῖς μας εἰς τὴν οἰκίαν μας· ἀλλ' εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ συναντήσωμεν αὐτοὺς ἐν τοῖς θεάτροις καὶ ἐν τοῖς καφφενείοις. «Τί ὥρα θὰ καταβῆτε, ἀγάπη μου, εἰς τὸ Φάληρον;— Εἰς τὰς 5, ψυχή μου. —

Δυστυχῶς δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ σᾶς συνοδεύσω· ἔχω ἐργασίας τινὰς ἐν Πειραιεῖ· θὰ ἔλθω νὰ σὲ συναντήσω μόλις εἰς τὰς ὀκτὼ διὰ νὰ δειπνήσωμεν ὁμοῦ εἰς τοῦ Σάββα ἀλλ' ἂν θέλῃς νὰ ἦναι ἥσυχος καὶ εὐτυχὴς ὁ σύζυγός σου κάθησαι μὲ τὸν μικρὸ εἰς τὸ table d' hôte ἅμα κτυπήσῃ ὁ κώδων, θὰ ἔχετε συνδαιτυμόνας πολλοὺς κυρίους καὶ κυρίας. Ἀλλ' ἂν δὲν ἔλθω καθόλου, ζήτησε νὰ κοιμηθῇς εἰς τὸ ξενοδοχεῖον· τὸ πρωὶ ἄνευ κόπου κάμνετε τὸ μπάνιο σας καὶ ἀνέρχεσθε εἰς Ἀθήνας ὅ,τι ὥρα θέλεις.» Οὕτω συζοῦν σήμερον οἱ σύζυγοι. Μακάριος βίος! μακάριοι σύζυγοι! μακάρια τέκνα!

Ἐὰν μᾶς βαρύνωσιν οἱ κοινωνικοὶ ὅροι τοῦ βίου, ἃς ἀποτιναξῶμεν ἀφ' ἡμῶν τὸν ζυγὸν αὐτῶν. Θὰ ὦμεν τοὐλάχιστον εἰλικρινεῖς πρὸς ἑαυτοὺς καὶ δὲν θὰ ψευδώμεθα κατὰ παν βῆμα. Ἐὰν θέλωμεν νὰ καταστρέψωμεν τὸν οἰκογενειακὸν βίον, ἐὰν προτιμῶμεν νὰ στρώσωμεν τὰ κρεβάτιά μας ἐπὶ τῆς φαλληρικῆς ἀκτῆς, ἐὰν μᾶς ἐνοχλοῦν τὰ ἐνδύματα καὶ τὰ ἐσώβρακα καὶ οἱ χιτῶνες, ἐμπρός! ἃς ἀπαλλαχθῶμεν ἀπὸ τῶν ὀνύχων τῆς πτωχαλαζόνος αἰδοῦς καὶ ἃς περιπατήσωμεν γυμνοί, ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Τὸ εὔκρατον κλίμα μας ἐπιτρέπει καὶ τοῦτο καὶ ἄλλα πολλά. Ἐῤῥέθα εὐφυεῖς οἱ ἕλληνες καὶ αἱ ἑλληνίδες· γνωρίζομεν ὅτι ἡ ἠθικὴ κατὰ βάθος οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ μορμολύκειον τῶν ἀνοήτων. Εἶναι ὅμως γελοῖον νὰ ὑποκρινώμεθα πάντες καὶ πᾶσαι τὸν σεμνότυφον καὶ τὴν σεμνότυφον καὶ νὰ τρέχωμεν κατόπιν τοῦ παραλελυμένου βίου, χωρὶς νὰ ἀπολαύσωμεν τοὐλάχιστον καὶ τὰς ἡδονὰς αὐτοῦ τελείας. Ὅταν δὲν θεωρεῖται αἰσχρὸν τὰ κοράσια νὰ βλέπωσι τὴν *μαγευμένην ἀχλαδιὰν* τοῦ Βοκκακίου, αἱ μητέρες δύνανται ἐν πάσῃ εὐσυνειδησίᾳ νὰ περιφέρωνται γυμναὶ καὶ νὰ ἐκπορνεύωνται κατὰ τὰς γωνίας τῶν ὁδῶν μετὰ τῶν ἀχθοφόρων καὶ τῶν ὁδοκαθαριστῶν.

Καὶ δὲν λαλοῦμεν μόνον περὶ τῶν ἀνωτέρων λεγομένων τάξεων αἵτινες πανταχοῦ καὶ πάντοτε ἔχουσι τὰ αὐτὰ ἐλαττώματα καὶ τὰ αὐτὰ προτερήματα. Πρόκειται περὶ κοινωνικοῦ ζητήματος, ἰδίᾳ δὲ περὶ τῶν μέσων καὶ τῶν κατωτέρων τάξεων, αἵτινες παρ' ἡμῖν σπεύδουσι μετ' ἀξιεπαίνου ζήλου καὶ θεωροῦσι φιλοτιμίαν τὸ νὰ μιμῶνται τὰς ἀνωτέρας. Τὸ σπουδαιότερον ἴσως κεφάλαιον τοῦ νεωτέρου Ἕλληνος ἤτο ποτὲ ὁ οἰκογενειακὸς βίος· ἀλλὰ σήμερον οὐδαμοῦ ἀπαντᾶται ἴχνος τῶν παραδόσεων αὐτοῦ· τοὐναντίον εἰς πᾶσαν οἰκογένειαν θὰ εὕρῃς τάσεις *ἐκπολιτιστικάς*. Γευμάτισαι ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα κατὰ συνέχειαν εἰς ἕν τι ξενοδοχεῖον καὶ θὰ ἰδῇς πόσον θὰ *ἐκπολιτισθῇ* ἡ σύζυγός σου ἢ ἡ κόρη σου. Οὐχ ἧττον ἡ μεταβολὴ τοῦ ἐν Ἀθήναις βίου ἐπὶ τὸ *δημοσιώτερον* ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος καθίσταται καταφανής. Καὶ ἂν οὕτω πως ἐξακολουθήσωμεν, ἐντὸς τῆς μελλούσης δεκαετίας θὰ φθάσωμεν τὸ ἰδανικὸν ὅπερ ποθοῦμεν. Θὰ γείνωμεν ἄνδρες καὶ γυναῖκες *δημόσιοι* καὶ θὰ ἔχωμεν δημοσίαν τραπέζαν, δημοσίαν κλίνην, δημοσίας διασκεδάσεις καὶ δημόσιον βίον.

Κορδιλιέρος.

ΦΡΟΥ ΦΡΟΥ

Καὶ ἀπεδείχθη ὅτι οἱ λῃσταὶ τοὺς ὁποίους εἶδον ἀποβιβαζομένους εἰς τὴν νῆσον Παληοπαναγιὰν οἱ καλόγηροι καὶ διὰ τοὺς ὁποίους ἐτέθησαν εἰς κίνησιν αἱ ἀτμοβάριδες «Ὕδρα» καὶ «Σπέτσαι» καὶ ἀπεβίβασαν καὶ ἀποσπάσματα ἦσαν οἱ χωροφύλακες οἱ ἀποβιβασθέντες ὑπὸ τῆς «Σαλαμινίας»! Ἄλλοτε ἡ ἀλήθεια εἶχεν ἐξέλθει ἀπὸ τοῦ στόματος τῆς ἠμιόνου τοῦ Βαλαὰμ καὶ σήμερον ἐξῆλθεν ἀπὸ τοῦ στόματος τῶν καλογήρων. Καὶ βέβαια, τί λῃσταί, τί χωροφύλακες. Ἀφοῦ ὑπάρχει τόση ὁμοιότης μεταξὺ αὐτῶν ἔπεται: Α'. ὅτι τοῦ λοιποῦ ὁσάκις οἱ τε καλόγηροι καὶ μὴ καλόγηροι βλέπουν λῃστὰς θὰ τοὺς ἐκλαμβάνουν ὡς χωροφύλακας· Β'. ὅτι ὁσάκις ἀποστέλλεται κάπου ἀπόσπασμα χωροφυλάκων πρέπει κατὰ πόδας νὰ τοὺς κυνηγοῦν αἱ ἀτμοβάριδες «Ὕδρα» καὶ «Σπέτσαι».

—

Ἀπὸ τῆς σήμερον τὸ «Μὴ Χάνεσαι» ἀνοίγει εἰς τὰς στήλας του κατάλογον συνεισφορῶν ὅπως συναχθῇ τὸ ποσὸν τὸ προκαλέσαν τὴν διαφορὰν τῶν κ. κ. Κυριάκου Πενέση καὶ Χούπη καὶ Κουμανταράκη, μετρηθῇ εἰς τὸν ἕνα καὶ εἰς τοὺς ἄλλους καὶ παύσουν τὸ ἀηδὲς αὐτῶν ὑβρεολόγιον μὲ τὸν ὁποῖον βλέπουν αἱ Ἀθῆναι ἅμα σηκωθοῦν τὸ πρωὶ πρωὶ πληρουμένας τὰς στήλας τῶν ἐφημερίδων. Καὶ οἱ ἀμείλικτοι οὔτε μᾶς λυποῦνται κἄν, καὶ τὸ ἴδιον πρᾶγμα τὸ δημοσιεύουν διὰ τεσσάρων πέντε ἐφημερίδων μὴν τύχῃ καὶ δὲν τὸ ἴδωμεν τέσσαρας πέντε φοράς! Ἀφ' οὗ τέλος πάντων πρόκειται νὰ ἐκδοθῇ βούλευμα, κατὰ τοῦ μὲν ἢ κατὰ τῶν δέ, τίς ἡ ἀνάγκη νὰ ἐκτυλίσσουν καθ' ἑκάστην ὑπὸ τὴν ῥῖνα τοῦ δημοσίου τὰ βρωμικά των ἀσπρόρρουχα, καὶ δὲν ἀφίνουν νὰ τὰ πλύνῃ καὶ τὰ ξεκαθαρίσῃ ἡ εἰσαγγελία;

—

Ἐν Βασιλείᾳ τῆς Ἑλβετίας ὑπέστη πρὸ μικροῦ ἐνώπιον τῆς οἰκείας σχολῆς τὰς διδακτορικὰς αὐτοῦ ἐξετάσεις ὁ ἐκεῖ ἐπὶ τετραετίαν τὴν ἰατρικὴν σπουδάσας ἐκ Σερρῶν κ. Γ. Οἰκονομίδης. Ὁ «μετὰ μεγάλων ἐπαίνων» χορηγηθεὶς αὐτῷ τίτλος τοῦ διδάκτορος ἃς ἱκανοποιήσῃ τὴν ἰδικήν του φιλοτιμίαν. Ἀλλ' ἡμᾶς ἱκανοποιεῖ ἡ εἰς πάντας τοὺς ἐν Ἑλβετίᾳ Ἕλληνας σπουδαστὰς ἀνταναklωμένη ἐξαιρετικὴ τιμή, ἥτις εἰς τὸν κ. Οἰκονομίδην ὑπὸ τῶν καθηγητῶν αὐτοῦ ἀπενεμήθη. Τὸ βραβεῖον τοῦτο τῆς φιλοπονίας καὶ ἐπιστημονικῆς μαθήσεως συνίσταται εἰς τοῦτο, ὅτι ὁ ἕλλην Ἀσκληπιὰδης ὡς σπουδαστὴς μὲν ἔτι ἐκρίθη ἱκανὸς νὰ κατάσχῃ ἐπὶ ἓν καὶ ἡμισυ ἔτος τὴν θέσιν βοηθοῦ παρὰ τοῖς καθηγηταῖς τῆς χειρουργικῆς καὶ παθολογικῆς κλινικῆς προτιμηθεὶς πολλῶν Ἑλβετῶν συσπουδαστῶν, μετὰ τὰς ἐξετάσεις δὲ νὰ προσληφθῇ ὡς ἐσωτερικὸς ἰατρὸς τοῦ ὀφθαλμιατρείου. Τῷ στέλλομεν ἐγκάρδια συγχαρητήρια.

—

Ἡ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου τῶν Ὀλυμπίων ἀνελθοῦσα τὴν Τετάρτην τὸ ἑσπέρας ἠθοποιὸς καὶ τὸ πρόσωπον τῆς βασιλίσσης τῆς Ἱσπανίας παίξασα ἔχει τῷ ὄντι πολλὰ προτερήματα. Πρῶτον πάντων εἶναι ἀναντιρρήτως Ἑλληνίς, χιώτισσα πιθανώτατα, οὐχὶ ὅμως ἀπιθάνως δύναται νὰ ἐκληφθῇ καὶ Ἀλεξανδρινή. Δεύτερον ἔχει μεγάλους ὀφθαλμοὺς τοὺς ὁποίους ὅταν συγκινῆται ἀνοίγει λίαν ναρκωτικῶς. Τρίτον ἔχει σῶμα χανουμίσσης καὶ ὅλοι γνωρίζομεν ὅτι ἀπὸ χανούμισσαν εἰς βασίλισσαν μικρὰ ὑπάρχει ἀπόστασις. Τέταρτον ἐνεδύθη φιλοκάλως ὁμολογουμένως καὶ σεμνῶς συνάμα, ἂν δὲ ἔλειπε ἡ κατὰ τὴν τελευταίαν πρᾶξιν διαπούτρωσις τῶν καρπῶν καὶ τῶν δακτύλων θὰ ἐπηνοῦμεν αὐτὴν ὡς πρὸς τοῦτο περισσότερον. Πέμπτον ἔχει τὸ μέγα, καθ' ἡμᾶς, προτέρημα νὰ μὴ χειρονομῇ ὡς Ἰταλὶς καὶ νὰ μὴ κινῆται ὡς σαλτιπάγκος ὡς πράττουσι συνήθες αὐτὴ ἡ ἐξαθρωμένη φυλὴ τῶν Ἰταλῶν καὶ Ἰταλίδων. Ἔκτον ὡς θυγάτηρ εἶναι παράδειγμα οἰκογενειακῆς ἀφοσιώσεως διότι οὖσα ἡ πρεσβυτέρα θυγάτηρ ἀνέλαβε διὰ τῆς τέχνης νὰ θρέψῃ ὅλην τὴν οἰκογένειαν τοῦ δυστυχήσαντος πατρός της. Ἑβδομον ὡς ἀοιδὸς . . . . ἔπρεπεν εἰδικώτατα νὰ τελειοποιηθῇ εἰς τὸ κλειδοκύμβαλον.

—

23 **ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ** 23

ΜΕ ΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΦΟΥΣΤΑΝΙ

(Ἴδε ἀριθ. 315)

—

Ἡ ἔξωσις.

Τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἀνεμένετο ὁ βασιλεὺς ἐπιστρέφων ἐκ τῆς ἐν τῇ Πελοποννήσῳ περιοδείας του, ὁ λαὸς καθ' ὁμίλους συνηθροίζετο εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ καφενεῖα καὶ συνεζήτει μυστικῶς τὰ τῆς ἡμέρας νέα.

Ἐν τῷ οἴκῳ τῆς Ἑλένης διαδόχου τῆς Μαριγούλας οἱ συνωμόται ἐτέλουν τὴν τελευταίαν αὐτῶν συνεδρίασιν, ἀπεφασίσθη δὲ τὴν μεσημβρίαν νὰ προσληθῇ ὁ λαὸς ἔξωθεν τῆς Γερουσίας, ὅπου ὁ Ῥάλλης ἔμελε νὰ ὁμιλήσῃ.

Μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς συνεδριάσεως, ἐγὼ ἀναμνησθεὶς τῆς ἐξορίστου Μαριγούλας, ἔλεγον πρὸς τὴν πάντοτε φαιδρὰν καὶ ἐρωτότροπον Ἀφροδίτην, ἡ ὁποία εἶχε πλέον βαρεθῆ τὰ πολιτικὰ καὶ τὸ εἶχε ῥίξει καὶ λίγω ἔξω, ἐνθυμηθεῖσα τὰς παληάς της ἐργολαβίας.

— Νὰ μὴ μπορέσῃς, καϋμένη, τόρα δύο χρόνια, ποῦ τόσους καὶ τόσους νέους εἶδαν τὰ μάτια σου νὰ βάλῃς κἀνένα στὸ τσουβάλι. Κρῖμα ποῦ κάμνεις καὶ τὴν ἔξυπνη.

— Αἴ, βλέπεις ἀπεφάσισα κ' ἐγὼ νὰ κάμω ἐπανάστασι κατὰ τοῦ γάμου. Ἀπεφάσισα νὰ μὴ παντρευτῶ.

— Καὶ δὲν λυπᾶσαι τὴν νεότητά σου, νὰ πάῃ ἔτσι χαμένη.

— Τὸ ἐναντίον μάλιστα. Ἐλευθέρα χαίρεται καλλίτερα κάθε μία τὰ νειάτα της. Τί θέλω ἄνδρα στὸ κεφάλι μου, νὰ ἔχω κάθε μέρα ἐξετάσεις καὶ παρατηρήσεις. Ποῦ ἤσουν σήμερα; Ποῖος ἦλθε σήμερα στὸ σπίτι; Πολλαῖς ὁμιλίαις μὲ τὸν Κώστα καὶ μὲ τὸν Παῦλο δὲν θέλω. Τὰ μάτια τοῦ γείτονα δὲν μ' ἀρέσουν, ὅταν βγαίνῃς στὸ παραθύρι. Ἐκεινοῦ τοῦ μπερμπάτη ποῦ συχνοπερνοδιαβαίνῃ, θὰ τοῦ κόψω κάμμιὰ ὥρα τὰ πόδια. Κάτι βλέπω καὶ παραλουστρίζεσαι αὐτὰς τὰς ἡμέρας καὶ δὲν μοῦ καλαρέσεις. Τὸ πρόσωπό σου τὸ θέλω καθαρό, ἡ πούδρες καὶ τὰ ἄλλα κολοκύθια νὰ λείπουν ἀπὸ τὰ μοῦτρά σου, δὲν σέχομε γιὰ πούλημα. Ὁ πολὺς περίπατος νὰ κοπῇ παρακαλῶ. Περίπατος εἶνε τὸ σπίτι σου καὶ διασκεδάσεις τὸ οἰκοκυριό σου. Τοῦ λέγεις νὰ σὲ πάγῃ στὸ θέατρο καὶ σοῦ ἀπαντᾶ ξηρὰ ξηρά: Δὲν ἔχω λεπτὰ γιὰ πέταμα. Τοῦ ζητεῖς φόρεμα, σοῦ λέγει, δὲν εἶμαι Σίνας. Ἀσθενεῖς ὀλίγο καὶ τοῦ ζητεῖς νὰ σοῦ φέρῃ γιατρὸ καὶ λαμβάνεις ἀπάντησιν: Ὤχ ἀδελφή, σοῦ πόνεσαι λίγο τὸ στομάχι ἢ τὸ κεφάλι, τρέχα στὸ γιατρό, ξόδευε δηλαδὴ τὰ λεπτά σου διὰ ψωμοκαμωμένα χάπια τοῦ δεῖνα τσαρλατάνου καὶ κομπογιαννίτη, καὶ γιατί; γιὰ νὰ φτειάσῃς τὸ κέφι τῆς κυρίας νὰ τρώγῃ μὲ περισσοτέρα ὄρεξι. Αὐτὰ τὰ ναῖα καὶ τὰ χαϊδολογήματα νὰ σοῦ λείπουν. Θεὲ καὶ κύριε δὲ ἂν κάμῃς καὶ παιδιά. Τότε διεγράφης ἀπὸ ματι σᾶς ἔφαγε τὸ πυρνοκόκκι. Ἔρχεσθε στὸ σπίτι ἔπειτα, καὶ ἐνῷ τὰ βρίσκετε ὅλα ἕτοιμα, ἀρχίζετε τὴν γκρίνια γιὰ τὸ τίποτα. Τίποτα, κύριέ μου, ἐδὼ ἔχομε σύνταγμα καὶ πρέπει νὰ γίνωμε ὅλοι ἴσοι, καθὼς καὶ τὸ λέγει. Τί τάχα ἡμεῖς δὲν ἔχομε ψυχή, δὲν εἴμεθα ἄνθρωποι; Διατί λοιπὸν νὰ μᾶς μεταχειρίζεσθε ὡς δούλας σας;

— Ἔχεις βλέπω κοινοκτημονικὰς ἰδέας. Μπράβο. Στὴ ζωή μου δὲν τὄξερα. Κυρία, ὅταν ἐργαζώμεθα, ὅταν ξεθεωνώμεθα γιὰ νὰ βγάλωμε καὶ σᾶς φέρωμε, ἕνα κομμάτι ψωμὶ γιὰ νὰ φᾶτε, τρέχοντες μέσα στοὺς ἥλιους καὶ τὰ χιόνια, σεῖς κάθεσθε ξαπλωμένες στὸ σπίτι, κουνοῦσαι τὰ πόδια σας καὶ περιμένουσαι νὰ πέσῃ ἡ πήτα νὰ τὴν φᾶτε. Δι' ὅλα αὐτὰ πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπεροχήν τινα εἰς ὑμᾶς.

— Κύριε, τὸ ψωμὶ ποῦ μᾶς φέρετε καὶ τρώγομε εἶναι ἀπὸ τὴν προῖκά μας. Ἐὰν οἱ γονεῖς τὴν προῖκα ποῦ μᾶς δίδουν διὰ νὰ τὴν τρῶτε σεῖς, μᾶς τὴν ἔδιδαν ὅταν ἤμεθα ἐλεύθεραι, μπορούσαμε νὰ ζοῦμε ἐξ αὐτῆς ὡς ἀγαδίνες.

— Τὸ κεφάλι σου καθὼς παρατηρῶ παραπῆρε ἀέρα καὶ εἶνε ἀδύνατον νὰ συζητήσω τὰς ἰδέας σου. Νὰ σοῦ ἐξομολογηθῶ τώρα καὶ ἐγὼ μία ἰδέα ποῦ μοῦ κατέβη αὐτὴ τὴν στιγμή;

— Ἄν βγαίνετε ἔξω, ἀρχίζετε τὰς συζητήσεις. Κοπανᾶτε ἀέρα εἰς τὰ καφενεῖα καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔχετε δουλειὰ νὰ κάμετε, σᾶς κατέβη στὸ κεφάλι νὰ διώξετε τὸν βασιλέα, σάκαὶ κύριε δὲ ἂν κάμῃς καὶ παιδιά. Τότε διεγράφης ἀπὸ ματι σᾶς ἔφαγε τὸ πυρνοκόκκι. Ἔρχεσθε στὸ σπίτι ἔπειτα, καὶ ἐνῷ τὰ βρίσκετε ὅλα ἕτοιμα, ἀρχίζετε τὴν γκρίνια γιὰ τὸ τίποτα. Τίποτα, κύριέ μου, ἐδὼ ἔχομε σύνταγμα καὶ πρέπει νὰ γίνωμε ὅλοι ἴσοι, καθὼς καὶ τὸ λέγει. Τί τάχα ἡμεῖς δὲν ἔχομε ψυχή, δὲν εἴμεθα ἄνθρωποι; Διατί λοιπὸν νὰ μᾶς μεταχειρίζεσθε ὡς δούλας σας;

— Ἔχεις βλέπω κοινοκτημονικὰς ἰδέας. Μπράβο. Στὴ ζωή μου δὲν τὄξερα. Κυρία, ὅταν ἐργαζώμεθα, ὅταν ξεθεωνώμεθα γιὰ νὰ βγάλωμε καὶ σᾶς φέρωμε, ἕνα κομμάτι ψωμὶ γιὰ νὰ φᾶτε, τρέχοντες μέσα στοὺς ἥλιους καὶ τὰ χιόνια, σεῖς κάθεσθε ξαπλωμένες στὸ σπίτι, κουνοῦσαι τὰ πόδια σας καὶ περιμένουσαι νὰ πέσῃ ἡ πήτα νὰ τὴν φᾶτε. Δι' ὅλα αὐτὰ πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπεροχήν τινα εἰς ὑμᾶς.

— Κύριε, τὸ ψωμὶ ποῦ μᾶς φέρετε καὶ τρώγομε εἶναι ἀπὸ τὴν προῖκά μας. Ἐὰν οἱ γονεῖς τὴν προῖκα ποῦ μᾶς δίδουν διὰ νὰ τὴν τρῶτε σεῖς, μᾶς τὴν ἔδιδαν ὅταν ἤμεθα ἐλεύθεραι, μπορούσαμε νὰ ζοῦμε ἐξ αὐτῆς ὡς ἀγαδίνες.

— Τὸ κεφάλι σου καθὼς παρατηρῶ παραπῆρε ἀέρα καὶ εἶνε ἀδύνατον νὰ συζητήσω τὰς ἰδέας σου. Νὰ σοῦ ἐξομολογηθῶ τώρα καὶ ἐγὼ μία ἰδέα ποῦ μοῦ κατέβη αὐτὴ τὴν στιγμή;

Οἱ περιπατηταὶ τῶν Στηλῶν ἐξακολουθοῦν νὰ πληρώνουν τὸν κοιλιακὸν φόρον των εἰς τὰς δεκαπενταλέπτους λεμονάδας. Ὁ πωλητής των μὲ τὴν δροσεράν του φωνὴν, καὶ τί ὡραῖα ἂν αἱ λεμονάδαι του ἦσαν τόσον δροσεραὶ ὅσον ἡ φωνή του, ἐξακολουθεῖ τὰς προκλητικάς του συστάσεις. Οὔτε δὲ ἡ μύτη τῆς ἐπὶ τῆς Ὑγιείας Ἐπιτροπῆς δὲν ἐμφανίζεται ἐκεῖ πλησίον. Διὰ νὰ ἡσυχάσωμεν ὅμως καὶ ἡμεῖς καὶ αὐτὴ—ὄχι ἡ μύτη ἀλλ' ἡ ἐπὶ τῆς ὑγιείας Ἐπιτροπὴ—τῇ προτείνομεν ἓν δίλημμα: ἢ νὰ πίῃ εἴκοσι ἀπὸ αὐτὰς τὰς λεμονάδας εἰς ὑγείαν μας καὶ νὰ μᾶς πείσῃ ὅτι δὲν ἔχουν μέσα τίποτε, ἢ νὰ ἐναζητήσῃ τὸν ἐντὸς αὐτῶν περιεχόμενον κωλικόπονον καὶ τότε νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν πώλησίν των.

—

Θλίβομεν ἐγκαρδίως τὴν χεῖρα τοῦ εἰς τὴν ἐν Σμύρνῃ θέσιν αὐτοῦ μεταβάντος φίλου μας Θεμιστοκλέους Κανάρη ὡς γραμματέως τοῦ ἐκεῖ προξενείου. Εἴμεθα βεβαιότατοι ὅτι ὡς διευθύνων τὸ ἐν Σμύρνῃ προξενεῖον θὰ εὕρῃ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀναπτύξῃ ὅλην αὐτοῦ τὴν ἱκανότητα καὶ νὰ ἐπιδείξῃ πάντα τὰ προσόντα του, καὶ ὅτι θὰ κατακτήσῃ τὰς συμπαθείας καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν Σμυρναίων ὅπως καὶ ὅλων ὅσοι τὸν ἐγνώρισαν.

—

Πῶς σᾶς φαίνεται πάλιν αὐτὸ τὸ δυστυχὲς ἑπταετὲς παιδίον τὸ ὁποῖον διὰ ν' ἀπαλλαγῇ τῆς στρατολογίας ἠναγκάσθη νὰ ἔλθῃ ἐδῶ ἀπὸ τὴν Κέρκυραν, διὰ ν' ἀποδείξῃ ὅτι δὲν εἶνε 24 ἐτῶν! Φανταισθῆτε ὅτι καὶ ἐφυλακίσθη ἐπὶ 24 ὥρας διὰ νὰ τιμωρηθῇ βέβαια διὰ τὰ 24 ἔτη τὰ ὁποῖα δὲν ἔχει.

Φανταζόμεθα τὸν ἑξῆς διάλογον.

— Πόσων χρόνων εἶσαι;

— 7.

— Λὲς ψεύματα.

— Ἐγώ, ποτέ· ἂν δὲν μὲ πιστεύῃς ρώτησε καὶ τὴ μαμά. Μαμὰ, πές του πῶς τόρα πάτησα στὰ ἑπτά.

— Ἐγὼ καλλίτερα καὶ ἀπὸ τὴ μητέρα σου, καὶ ἀπὸ τὰ μάτια μου πιστεύω τὸ μητρῷο. Λέγει πῶς εἶσαι 24 χρόνων; Λοιπὸν εἶσαι.

— Μὰ πῶς εἶμαι; ἀφοῦ δὲν εἶμαι.

— Σούτ! τόρα θὰ γίνῃς στρατιώτης καὶ πρέπει νὰ λὲς λίγα λόγια. Τί δουλειὰ κάνεις;

— Γράφω 'ς τὴ πλάκα.

— Λοιπὸν γραφεύς. Ποῦ κάθεσαι;

— Σ' τὸ δεύτερο θρανίον.

— Εἰς τὸ θρανίο! μωρὲ κύττα το τὸ ζωντόβολο ποῦ θέλει καὶ καλὰ καὶ σώνει νὰ μᾶς πείσῃ πῶς εἶναι μωρουδάκι; τί μαζεύθηκες μωρὲ 'ς τὰ κόκκαλά σου κ' ἐζάρωσες τὸ μπόγι σου, κ' ἔγεινες μιὰ σταλιὰ πρᾶμα; Γρήγορα μέσα τὸν κατεργάρη· κ' ὕστερα 'ς τὴν Ἀθήνα, νὰ μάθῃ νὰ λέγῃ πῶς τὸ μητρῷο λέγει ψεύματα!

Καὶ τὸ παιδίον, τὸ ἑπταετὲς παιδίον ἦλθεν ἐδῶ διὰ ν' ἀπαλλαγῇ τῆς στρατολογίας.

—

Εἰς τὸ καφενεῖον τῶν Ὀλυμπίων:

— Garçon, ἕνα κρύο νερό.

Ὁ ὑπηρέτης ἁρπάζει *δακτυλοβουτηδὸν* ἓν ποτήριον ἔκτινος παρακειμένης τραπέζης καὶ τὸ φέρει.

— Τ' εἶν' αὐτό; ἀποπλύματα σοῦ ζήτησα;

Τὸ Garçon μετ' ἀγαθοπουλείου ἀπαθείας;

— Εἶνε καθαρό, μὰ τὸ Θεό! ἂν δὲν πιστεύῃς πίνω πρῶτος.

—

Ἀποτελέσματα τῆς προχθεσινῆς βροχῆς.

Μεταξὺ δύο βρεγμένων. — Ἀκοῦς ἐκεῖ! Ἐκεῖ ποῦ περπατεῖς ξένοιαστος, νὰ σοῦρθῃ βροχὴ ἔξαφνα κατὰ κέφαλα. Δὲν εἶνε ἀδελφὲ κατάστασις πραγμάτων αὐτή!

— Νὰ 'δοῦμε θὰ τὴ βάλῃ τὴ βροχὴ αὔριο τὸ ἀστυνομικὸ Δελτίο, ποῦ μοῦ χάλασε τὸ γιακά. Ποιὸς θὰ μὲ ἀποζημιώσῃ τόρα ἐμένα;

—

Μονόλογος λασπωμένου. Νὰ γλυστρήσῃς νὰ πέσῃς κάτω, νὰ σὲ βλέπουν οἱ ἄλλοι νὰ γελοῦν καὶ νὰ πηγαίνῃς σὺ στὸ σπίτι σου λασπωμένος. Ἰδοὺ κοινωνίας κατάστασις, ἂν ἦνε κατάστασις αὐτὴ εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκομαι. Πέρ ντίο!

—

Ὁ ἄνδρας. — Καλὲ γυναῖκα, ἄνοιξε τὴν ὀμπρέλα σου, θὰ χαλάσῃς διακόσων δραχμῶν φόρεμα.

Ἡ γυναῖκα. — Καὶ τὴν ὀμπρέλα ποῦ ἔχει δώδεκα δραχμὰς δὲν τὴν λές;

ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ.

—

Πέρνουν παντοῦ καὶ δίνουν ἡ ὑψηλαῖς κουβέντες
περὶ τοῦ ἂν οἱ Ἄγγλοι τὴν Αἴγυπτο θὰ πάρουν,
κ' ἀκοῦς τῶν καφφενείων τοὺς σοβαροὺς λεβέντες
γιὰ τὴν σοφὴ Εὐρώπη μὲ στόμφο νὰ λιμάρουν.
Ὁ Ἀραμπῆς, οἱ Τοῦρκοι, ὁ Σεῦμουρ, οἱ Γάλλοι,
τὴν κοφτερή μας γλῶσσα ἐτρόχισαν καὶ πάλι.

—

Κάθε Ῥωμηὸς γνωρίζει ὁ Γλάδστων τὶ θὰ κάνῃ,
τὶ σκέπτεται ὁ Βίσμαρκ καὶ τὶ ὁ Φραισινέ!
ὁ νοῦς τῶν Πανελλήνων σ' ὅλο τὸν κόσμο φθάνει,
καὶ τόσας προφητείας ἀκοῦς 'στὸν καφφενέ.

Ὅλοι προφῆται, μάντεις, σοφοὶ οἰωνοσκόποι,
προλέγουν τὶ θὰ γίνῃ ὁ Τοῦρκος κ' ἡ Εὐρώπη.

—

Εἰξεύρουν τὶ γυρεύει κ' ὁ Ἀραμπῆς ὁ Μπέης,
τὰ σχέδια τοῦ κόσμου καὶ τῆς διπλωματίας,
τὶ σκέπτεται ἀκόμη κ' αὐτὸς ὁ Δαχωμέης,
τὶ ὁ Καλακαούας κ' ὁ Σάχης τῆς Περσίας.
Τίποτα δὲν ξεφεύγει τὸ ἐξυπνό μας μάτι,
κ' ἐμπρὸς σ' ἐμᾶς σαστίζει νοῦς κάθε διπλωμάτη.

—

Γνωρίζουμε τὸν κόσμο τὶ ὄνειρα ἀνάβουν,
μὰ κρῖμα ποῦ δὲν ἔχουν οἱ Ἕλληνες στρατούς,
τὰ σχέδια τοῦ κόσμου ἀμέσως νὰ προλάβουν,
νὰ σφάξουνε κ' ἐκείνους, νὰ σφάξουνε κ' αὐτούς.
Τί ὠφελεῖ ὁ Ἕλλην τὰ μέλλοντα νὰ ξέρῃ,
ἀφοῦ μὰ λύσι σ' ὅλα δὲν εἰμπορεῖ νὰ φέρῃ;

—

Ἀλλὰ γι' αὐτὸ δὲν πρέπει καὶ νὰ μὴ λέγῃ κάτι,
κ' ἀπάνω 'στὰ τραπέζια γροθιαῖς νὰ μὴ κτυπᾷ·
ὤ! πρέπει νὰ φωτίζῃ τὸν κάθε διωλωμάτη...
ἀφοῦ γιὰ ὅλα ξέρει, γιατὶ νὰ σιωπᾷ;
Κ' ἔπειτα ἂν μᾶς λείψῃ κ' ἡ δύναμις τῆς λίμας,
ἔ! τότε πιὰ τὶ ἄλλο θὰ μένῃ μὲς 'στὴ γῆ μας;

—

Ἐμπρὸς, Πανέλληνές μου, ἡ γλῶσσα σας μὴν παύῃ,
τῆς ὑφηλίου ὅλης προλέγετε τὰς τύχας,

— Ἐλευθέρως.

— Ἀντὶ ποῦ ἐκαθήμεθα τόσην ὥραν καὶ ἐφλυαροῦμεν, δὲν ἦτο καλλίτερο νὰ περνούσαμε τὴν ὥραν μας πρακτικώτερα;

— Ἄρχισες πάλι τὰς ἀηδείας;

— Δὲν εἶπες ὅτι δὲν ἔχεις σκοπὸ νὰ ὑπανδρευθῇς;

— Καὶ μὲ τοῦτο τί;

— Δὲν πρεσβεύεις ἀρχὰς κοινοκτημοσύνης;

— Κάθε ἄλλο.

— Δὲν εἶμαι φίλος σου;

— Ἂς ὑποθέσωμεν. Ναί.

— Αἴ ὁ Πλάτων εἶπε τὰ τῶν φίλων κοινά.

— Δὲν εἶμαι τόσον Πλατωνική.

— Κ' ἐγὼ αὐτὸ θέλω, νὰ ἦσαι θετική. Ἕνα φίλημα.

— Ἀ αὐτὸ ἦτο. Ἄλλη φορά. Ἔπειτα τὶ θὰ καταλάβῃς; Ἐκτὸς τούτου διατελοῦμεν ὑπὸ τὸ κράτος ἡρωϊκῶν ἡμερῶν, κατὰ τὰς ὁποίας δὲν πρέπει κάνεις νὰ σκέπτεται εὐτελῆ πράγματα. Δὲν πηγαίνεις νὰ ἰδῇς τί γίνεται ἔξω;

— Δηλαδὴ μὲ διώχνεις.

— Ὄχι, φίλε μου, ἀντὶ νὰ σᾶς διώξω, φεύγω ἐγώ. Ἀντίο.

Μοῦ ἔκλινε τὸ κεφάλι της γελῶσα, μοῦκαμε μιὰ ρεβεράντσα, τρία βήματα πρὸς τὰ ὄπισθεν καὶ μ' ἄφησε μόνον.

Ἔφυγα. Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἤμουνα ὅλο γκρίνια. Καὶ εἶνε νὰ μὴ φουρκισθῇ κάνεις, ὅταν ζητῇ ἕνα φίλημα καὶ τὸ ἔχει σίγουρα καὶ μὲ μιὰ ἀναποδιὰ νὰ τὸ χάνῃ;

Πρὸς τὴν ἑσπέραν συναντῶ τὸν Δεληγεώργην.

— Αἴ, μοῦ εἶπε, ἀπόψε νὰ μὴ χαθῇς. Ἔχομε τὸ φινίτο λὰ μούζικα. Θὰ πᾶμε νὰ πάρωμε ὅπλα ἀπὸ τὸν στρατῶνα τοῦ πυροβολικοῦ.

Πράγματι περὶ τὴν ἑνάτην τῆς νυκτὸς ὁ λαὸς ἤρξατο συρρέων εἰς τὸν στρατῶνα, τοῦ ὁποίου ἠνοίχθησαν αἱ ἀποθῆκαι.

Τὸ τάγμα εἶχεν ἐπαναστατήσει.

Ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ στρατῶνος εἶχον στηθῇ τὰ πυροβόλα μὲ τὰ στόμια πρὸς τὴν πόλιν ἐστραμμένα.

Τὴν δεκάτην τῆς νυκτὸς κατέφθασεν ἡ χωροφυλακὴ καὶ κατέλαβε τὰς πέριξ τοῦ στρατῶνος ὁδούς. Ὁ λαὸς ἤρχισε τότε διασκορπιζόμενος. Εἶχα πάρει κ' ἐγὼ μιὰ κοντὴ σκουργιασμένη καραμπίνα τὴν ὁποίαν ματαίως προσεπάθησα νὰ κρύψω ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ ροῦχό μου, ὅτε μὲ συλλαμβάνει ἄγριος σταυρωτής.

— Τί ἔχεις, βέ, ἐκεῖ, μὲ 'ρωτᾷ.

— Ἕνα ἀπὸ 'κεῖνο... Γιὰ τὸ κυνήγι.... καὶ πάω νὰ τὸ ξεσκουργιάσω.... εἶνε ἄχρηστο πρᾶγμα...εἶνε σὰν νὰ μὴν εἶνε τίποτα...γιὰ πέταμα...νὰ, πάρ' το γιὰ νὰ σὲ βγάλω ἀπὸ κάθε ὑποψία.

— Τὰ κτήνη, εἶπεν ὁ χωροφύλαξ λαμβάνων τὸ ὅπλον, μοῦ θέλουν καὶ ντουφέκια. Βρὲ, ὅλοι σὰν καὶ σένα εἶνε αὐτοὶ ποῦ θὰ κάνουν τὸ κούνημα; Ἄει σικτὴρ, νὰ μὴ σὲ σπάσω στῆς κονταικλαῖς.

Φεύγω, ἱκανοποιημένος, ὅτι δὲν μ' ἔφερον στὴ κατώγα.

Πληροφορηθεὶς τὰ συμβάντα ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν Σπυρο-Μήλιος ἔσπευσε νὰ ζητήσῃ αὐτοπροσώπως ἐξηγήσεις παρὰ τοῦ διοικητοῦ τοῦ πυροβολικοῦ Παπαδιαμαντοπούλου, ὅστις τῷ ἀπεκρίθη ἀφελέστατα, ὅτι, ἐπειδὴ οἱ πολῖται ἠνώχλουν αὐτὸν ζητοῦντες ὅπλα, ἠναγκάσθη νὰ στήσῃ τὰ πυροβόλα πρὸς ἐκφόβισιν καὶ ἀπομάκρυνσιν αὐτῶν.

Ὁ ὑπουργὸς ἐφάνη μὲν ἐπαρκεσθεὶς εἰς τὴν δικαιολόγησιν τοῦ Παπαδιαμαντοπούλου, ἔδωκεν ὅμως αὐθωρεὶ διαταγὰς, ὅπως ὁ στρατὸς μείνῃ ἐν τοῖς ὅπλοις παρατεταγμένος εἰς τὰς αὐλὰς τῶν στρατώνων.

Τὴν ἑνδεκάτην οἱ ὁδοὶ ἦσαν ἔρημοι καὶ τὰ καφενεῖα κλειδιά. Περιπολίαι ἐπλήρουν τὴν πόλιν.

Φεύγων καθ' ὁδὸν συνήντησα τὸν βιβλιοπώλην Νάκην μετὰ δέκα ἄλλων ὡπλισμένων. Εὑρέθη μπροστά μου διὰ τὰς ἁμαρτίας μου καὶ ἔκαμα τὴν ἀνοησίαν νὰ τὸν ἀκολουθήσω. Ἐκεῖ παρὰ τὴν Χρυσοσπηλιώτισσα μᾶς συναντᾷ εἰς ἱππεὺς ἀνθυπασπιστὴς μετὰ κλητήρων καὶ Χιμαριωτῶν ἐνόπλων.

— Ἄλτ, βοᾷ. Ποῦ πᾶτε, τέτοια ὥρα; Τί ὅπλα εἶνε αὐτά; Κάτω τὰ ὅπλα.

— Κάτω σεῖς, ἀπαντᾷ ὁ Νάκης.

— Βαρεῖτέ τους.

Τὸ πρῶτον ἐπαναστατικὸν μπατατρὰκ ἐδόθη. Ὁ Νάκης ἐπληγώθη καὶ ἐγὼ εὑρέθην τρυπωμένος καὶ ζαρωμένος σὰν γάτος, τρέμων ὅλος εἰς τὰ σκαλοπάτια ἑνὸς ὑπογείου. Δὲν ἐτολμοῦσα νὰ βγάλω οὔτε τὸ κεφάλι μου ἔξω, ὅτε βλέπω ἕνα σπανὸν νεανίσκον διαβαίνοντα, μαυροντυμένον καὶ μὲ ἕνα κόκκινο φιόγκο στὸ στῆθος. Τότε ξετρύπωσα σὰν τὴν χελῶνα.

— Παλληκάρι, τοῦ εἶπα, βαροῦν ἡ περιπολιαις;

— Ντροπή σου, μ' ἀπαντᾷ, εἶσαι Ἕλλην σὺ ἢ Μαμελοῦκος.

Ἡ φωνή του μοῦ 'φάνη γνωστή. Ἐπῆρα θάρρος καὶ βγῆκα, ἀλλὰ καλλίτερα νὰ μὴ εὔγαινα.

Ἱππεῖς διέτρεχον ξιφήρεις τοὺς δρόμους κραυγάζοντες τὸ σύνηθες ἐπαναστατικόν:

Ζήτω τὸ ἔθνος.

Τὰ χάνω. Τρέπομαι εἰς φυγήν. Πίσω μου ἕνας καβαλάρης! — Μωρὲ στάσου, μοῦ 'φωνάζει. Στὰ πόδια ἐγώ. Ἐπῆγα νὰ πεθάνω.

Δὲν εἰξεύρω ποῦ εἶχα φθάσει, ὅτε ἀκούω σάλπιγγας ἠχούσας βῆμα ταχὺ, ταχύτερον καὶ ἀπὸ τὸ σάλπισμα τὸ ἱστορικὸν τοῦ τάγματος τοῦ Μαυρομιχάλη, καὶ εἶπα τὸν λόχον τῶν σκαπανέων τροχάδην βαίνοντα μὲ προτεταμένας λόγχας. Καὶ ἦτο κατ' οὐλαμούς. Ὅπου καὶ ἂν ἐχωνόμουν θὰ μ' ἔπερναν σβάρνα. Ἐκεῖ, μέσ' τὴ μέσῃ τοῦ δρόμου κακάρωσα. Διέρχεται ὁ λόχος, διανοίγουν ὀλίγον οἱ στρατιῶται, μοῦ κάμουν τόπο, ἀλλ' ὅλοι ἐκεῖνοι

κ' ἴσως ὁ κόσμος νέας καταστροφὰς προλάβῃ,
κ' ἀδειάζετε ποτήρια ὀρεκτικῆς μαστίχας.
Φανῆτε μὲ τὰ λόγια τοὐλάχιστον σωτῆρες,
ἀφοῦ παράδες λείπουν, στρατοὶ καὶ στόλων μοίραις.

—

Σταθῆτε νὰ καθίσω κ' ἐγὼ εἰς τὸ τραπέζι,
κ' ἐγὼ παντοῦ προβλέπω κατακλυσμοὺς κ' ἀντάρα,
τὴν Αἴγυπτο ἀφεύκτως θὰ πάρουν οἱ Ἐγγλέζοι,
καὶ στοίχημα σᾶς βάζω γιὰ τοῦτο μιὰ δεκάρα.
Κ' ἐγὼ τὰ ξέρω ὅλα καὶ κάτι παραπάνω,
κ' ἐγὼ μὲ προφητείαις ἠμπορῶ νὰ σᾶς τρελλάνω.

Souris.

ΙΣΤΟΡΙΑ.

—

Αἴτησις θεραπείας.

Καπετὰν-Γιάννη Τζελαλῆ μ' ἀμὰν, Καλαμπακομάχου τουρκοσκοτοστοῦ, θερμιωτομάχου, ἐλευθερίας προμάμου καὶ ἄλλων πολλῶν ἡρωϊκῶν διαπράξεων.

Πρὸς τὴν κυρίαν Διεύθυνσιν *Μὴ Χάνεσαι.*

Δὲν εἶνε ἔτσι, ὅπως τὸν ἔγραψε τοῦ κεφαλιοῦ του ὁ ἐπιφυλλιδογράφος τῆς εὐγενείας σας τὸν πόλεμο ποὺ κανα μὲ τὸν Λεωτσάκο, κάτω στὰ Θερμιὰ, ἀλλὰ ὅπως σοῦ τὸν λέω 'γὼ ἕνεκα ποῦ μοῦ ἀφαίρεσε τὸ καλλίτερο φύλλο τῆς ἱστορίας μου, γιὰ νὰ τὸ βάλῃ στὴν ἐπιφυλλίδα ἀλλοιώτικα.

Λέγει, ὅτι μόνον 50 Ὑδραιοψαριανοὶ πῆγαν μὲ τὸν Λεωτσάκο στὴ Κύθνο καὶ τοῦτο γιὰ νὰ μὴ ἀναφέρῃ ἐμένα καὶ μόνο, ὁ ὁποῖος δὲν εἶμαι Ὑδραιοψαριανὸς, ἐμένα μὲ τὴ μισή μου φουστανέλλα, μὲ τὴν καμπουρωτὴ πάλλα μου, τὰ τσαρούχια μου τὰ φουντωτὰ, τὸ τσεμπέρι καὶ τὸ καρυοφύλλι μου τὸ περδικοσκοτόστρο, τὸ κόκκινο πανταλόνι μου, μὲ τὸ κόκκινο φέσι τοῦ Τσάτσου, καὶ μὲ τὰ Κρητικὰ ποδήματα, εἰς τρόπον ὥστε ἔτρεμα καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος, ὅταν ἔβλεπα τὸν ἀρεμάνειον ἑαυτόν μου στὸ καθρέπτη.

Πρῶτον, ὄχι 50 ἀλλὰ 200 στρογγυλοὶ ἐπήγαμε μὲ τὸν Λεωτσάκο καὶ παραταχθήκαμε μάλιστα ὅλοι μας εἰς τὴν μάχη, ἀλλ' ἔστωντας μὲ τὸ νὰ μὴ ἔχωμε τουφέκια ὑποστηρίξαμε τὴν ὑποχώρησί μας φεύγοντες. Δεύτερον. Ἡ *Ἀμαλία* δὲν ἦλθε πρῶτον εἰς Σύρα, ἀλλὰ περνόντας ἀπὸ τὰ Θερμιὰ μᾶς εἶδε καὶ ἦλθε νὰ μᾶς τσακώσῃ. Τρίτον. Ὁ Γιάννης ὁ Μυλωνᾶς ἀπεράσας ὡς ναύτης στὴ *Καρτερία* ἔφερε τὴν εἴδησι στὴ Σύρα, ἡ *Ἀμαλία* ἦλθε τὴν ἄλλη μέρα καὶ ἄραξε στὸ Φανάρι, γιατὶ οἱ Συριανοὶ ὑπὸ τὸν Γιαννουκάκον καὶ ἄλλους ἀντάρτας ὠχυρωμένοι στὸ τελωνεῖο ἀπὸ πίσω ἀπὸ τῆς μπάλες τῶν πετσιῶν φοβέριζαν νὰ τὴν βουλιάξουν μὲ ἄδεια τουφέκια. Πρῶτον. Ἦταν μάλιστα καὶ ἑφτὰ Θηραῖοι μὲ δύο ἄλλους ἀντάρτας καπετανέους, ὥστε ἔγεινε καὶ ἡ παροιμία «ἑφτὰ Σαντορινοὶ καὶ *δυὸ ἀθρῶποι*, κάνανε τὴν ἐπανάστασι τῆς Σαντορίνης» καὶ σκότωσαν καὶ τὸ γάδαρο ποὺ εἶχαν ἀπάνω ἕνα *κατσαδόρο* καὶ ἐκανονιάριζαν τὴν *Ἀμαλία*.

Τέταρτο. Ὅλα μου τὰ ἄθλα ὁ ἐπιφυλλοδογράφος σας μοῦ τἄφαγε. Τὸ σπάσιμο δηλαδὴ τῶν φαναριῶν τῆς πόλεως, ἐξ οὗ προῆλθε καὶ τὸ σπάσιμο τῶν μούτρων τῶν Συριανῶν στὰ σκοτεινά. Τὸ βάρεμα τῶν καμπάνων, ἐξ οὗ κόντεψα νὰ κόψω τὸ κεφάλι τοῦ σφόδρα βασιλικοῦ Παπᾶ Μανώλη, ποὖθελε νὰ μ' ἐμποδίσῃ, καὶ τὸ πούλημα τῆς παρούτης τῆς ἀποθήκης εἰς τοὺς μανάβιδες, οἱ ὁποῖοι τὸ μεταπωλοῦσαν. Δεύτερο. Τὴ φευγάλα μου στὴ Κύθνο, μὲ τὴν ὁποία δοκίμασα πόσο πέρνουν τὰ πόδια μου στὴ τρεχάλα, διότι πρὶν πέσῃ μιὰ τουφεκιὰ, ἐγὼ ἤμουνα χίλιαις τουφεκιαῖς μακρὰν, κρυφθεὶς μέσα σ' ἕνα ἀσβεστοκάμινο ὅπου, μὲ δυὸ ἄλλους ἐθυσιάσαμε χάριν τῆς κοιλιᾶς μου καὶ ἕνα περιστέρι. Πρῶτον. Τὸ πρὸς δόξα μου ποιηθὲν τραγοῦδι τοῦ Παράσχου:

Καὶ φεύγει ἡ νεότης μου, σὰν Τζελαλῆς στὸν κάμπο.

Καὶ τὸ ἄλλο τὸ ἐνδοξότερο:

Καπετὰν Γιάννη Τζελαλῆ,
Δὲν εἶνε τσόχα καὶ πανὶ,
Μόνο μπαροῦτι καὶ φωτιὰ,
Ὅπου σὲ χώνει στὴ σπηλιά.

Διότι πρὶν γίνω Καπετὰν Γιάννης ἤμουν ράφτης Μαστρογιάννης. Δι' ὅλα αὐτὰς τὰς ἀληθείας, ἐξαιτοῦμαι, νὰ μοῦ κάνῃ ὁ ἐπιφυλλιδογράφος σας ἐπανόρθωσιν ἀδικίας, ἄλλως τὸν ἀποκαλῶ *Παληάνθρωπον*.

Σύρα Ἰούλιος 1882.

Καπετὰν-Γιαννάκης Τζελαλῆς.

Υ. Γ. Ξέχασα τὸ σπουδαιότερον. Ὅτι δηλαδὴ ἤμουν καὶ δίκην ἡμίονος πυριτιδοφόρος, διότι μὲ εἶχον φορτώσει ἕνα βαρέλι μπαροῦτι, τὸ ὁποῖον πέταξα στὸ φευγιό, γιὰ νὰ μὴ πάρῃ φωτιὰ καὶ σκοτώσῃ ὅλους τοὺς βασιλικούς.

—

ΒΕΝΕΤΙΑ

—

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

IV

Ἡ Βενετία, πλὴν τῆς ἐξωτερικῆς περιβολῆς ἐν ἡ διαφαίνεται ἀλώβητος πᾶσα ἡ ἀρχαία της εὐκλεια, διέσωσεν ἐν τῷ κόλπῳ αὐτῆς, ὡς φιλόστοργος μήτηρ, ἄπειρα μνημεῖα τῶν καλλιτεχνῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τὰ ὁποῖα ὁ ἐπισκέπτης εὑρίσκει τεθειμένα μετ' εὐλαβείας ὑπὸ τοὺς θόλους τῶν πολλῶν αὐτῆς ἱδρυμάτων. Καὶ περὶ τούτων δὲν δύναμαι ἐνταῦθα ἢ παροδικῶς καὶ σταχυολογῶν, οὕτως εἰπεῖν, νὰ λαλήσω. Ὄντως ἐν τῷ ἀνακτόρῳ τῶν Δουκῶν καὶ ἐν τῇ μεγίστῃ αὐτοῦ χρυσοστέγῳ αἰθούσῃ ἐν ᾗ συνήρχοντο οἱ εὐγενεῖς πρὸς ἐκλογὴν τοῦ Δόγηδος, πλὴν τῆς ἐκ 270,000 τόμων βιβλιοθήκης, σχεδὸν ἁπάντων ἐκ περγαμηνῆς, καὶ τῶν λαμπροτάτων εἰκόνων, δι' ὧν οἱ τοῖχοι ὅλοι εἶναι ἐστρωμμένοι, μόνη μία εἰκὼν τοῦ θείου Τεντορέτου παριστάνουσα τὴν *δόξαν* τοῦ *παραδείσου* καὶ περιλαμβάνουσα 800 πρόσωπα, καλύπτει ὁλόκληρον πλευρὰν ἐκ τῶν τεσσάρων τῆς αἰθούσης ἐκ μέτρων 25 πλάτους καὶ 8 ὕψους, τὸ μέγιστον, καθὰ λέγεται, τοῦ κόσμου ζωγραφικὸν ἔργον! Τὴν αὐτὴν αἴθουσαν καὶ ὀλίγον κατωτέρω τῆς χρυσοτεύκτου στέγης περιζωννύουσιν ἐζωγραφισμέναι αἱ προτομαὶ ἁπάντων τῶν Δουκῶν, ἑκατὸν εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν, καὶ μόνον εἰς τὴν θέσιν τοῦ Μαρίνου Φαλιέρου ἀποκεφαλισθέντος, ἐχύθη μελανὸν χρῶμα ἐν εἴδει πενθίμου καλύπτρας.—Ἐν τῷ αὐτῷ ἀνακτόρῳ ἁπαντᾷ τις τὴν αἴθουσαν τῶν *τριῶν ἐξεταστῶν*, καὶ τὴν τῶν *δέκα* καὶ τὴν αἴθουσαν ἀκόμη τῶν γερουσιαστῶν συνερχομένων ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Δουκός.—Ἐν τῷ ἰδίῳ ἐπίσης ὑπάρχουσιν αἱ ἱστορικαὶ ἐκεῖναι φυλακαὶ, αἵτινες μετὰ τῆς *γεφύρας τῶν στεναγμῶν* ἠδύναντο ν' ἀποτελέσωσι τὴν θλιβερωτέραν σελίδα, τῆς *Κολάσεως* τοῦ Δάντου. Ἐνταῦθα εὑρίσκονται ὡσαύτως αἱ θαυμάσιαι εἰκόνες τοῦ Πάλμα νέου καὶ τοῦ Παύλου Βερονέζε, ἡ μὲν ἀπεικονίζουσα τὸν *Χριστὸν ἐν τῇ δόξῃ*, ἡ δὲ τὴν *τελευταίαν κρίσιν*: καὶ μὴν ἀπορήσητε ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ δουκικῷ μεγάρῳ ὑπάρχουσιν ἐν χρήσει θύραι μετενεχθεῖσαι ἐκεῖ ἀπὸ τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας!

Καὶ τώρα ἀφίνοντες πρὸς στιγμὴν τὸ δουκικὸν ἀνάκτορον θέλομεν μείνει κεχηνότες, ὡς πρὸ τῶν ἔργων τοῦ Φειδίου, εἰσερχόμενοι εἰς τὸν ναὸν dei Fratti, καὶ ἀτενίζοντες τὰ ἀπαράμιλλα καὶ μόνον πρὸς ἄλληλα ἀμιλλώμενα μνημεῖα ἐκ μαρμάρου τοῦ θείου Τισσιανοῦ καὶ τοῦ θειοτέρου Κανόβα· ἀπομίμησιν τοῦ τελευταίου ἀριστουργήματος, εἶδον, ἐνθυμοῦμαι, πέρυσιν εἰς Βιέννην ἐν τῷ αὐτοκρατορικῷ ναῷ ἐγερθέντος εἰς μνήμην τοῦ μεγάλου δουκὸς Ἀλβέρτου· τὸ δὲ πυραμιδοειδὲς αὐτοῦ σχῆμα πολλοὶ τῶν νεωτέρων ἐμιμήθησαν. Κατόπιν μεταβαίνοντες εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Παύλου καὶ Ἰωάννου τὸν προσαγορευόμενον καὶ *πάνθεον* τῆς Βενετίας, θέλομεν ἀποθαυμάσει ὀγδοήκοντα μνημεῖα ἰσαρίθμων Δουκῶν, ἐν οἷς τὸ τοῦ Δόγηδος Βετραμήνου φιλοτεχνηθὲν ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου Λεοπάρδη θεωρεῖται ὡς τὸ ἀριστούργημα τῶν μνημείων τῆς Βενετίας. Ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ εἶναι ἐστημένη ἡ ἀποκαθήλωσις τοῦ Χριστοῦ γλυφεῖσα ὑπὸ τοῦ περικλεοῦς Πέτρου Λίβερη. Ἕτερον σύμπλεγμα ἐκ μαρμάρου εὑρίσκομεν ἐν τῷ ναῷ τῆς *Ὑγείας*, ἔργον τοῦ Τορέλη παριστάνον τὴν Βενετίαν γονυπετῆ ἱκετεύουσαν τὴν Παρθένον ὅπως ἐκδιώξῃ μακρὰν αὐτῆς τὴν Πανώλην καταμαστίζουσαν τὰ τέκνα της· καὶ μία προτομὴ Παναγίας διαγραφεῖσα ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ μετὰ καὶ ἄλλων τριῶν ὑπὸ τοῦ Σανοφεράτου, ἀμιλλᾶται μὲ τὰς Παναγίας τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου καὶ τοῦ Ῥαφαήλ! Πλὴν τῶν ἀριστοτεχνημάτων αὐτῶν ὑπάρχουσιν ἀναρίθμητα ἄλλα ἐν τοῖς διαφόροις αὐτοῖς μουσείοις, ἐν τῇ Ἀκαδημείᾳ τῶν ὡραίων τεχνῶν, ἐν τῷ μουσείῳ τῶν ἀρχαιοτήτων, ἐν τοῖς ἰδιωτικοῖς μεγάροις, ἐν ταῖς πλατείαις καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς.

Τί θέλετε νῦν νὰ σᾶς εἴπω περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Μάρκου, ὅστις μοὶ ἐνθυμίζει τὰ λιμέρια τῶν ἡμετέρων λῃστῶν, ἐν οἷς πολλάκις ἀναρτῶνται προστάτιδες εἰκόνες, τῇ βοηθείᾳ τῶν ὁποίων αἱ λῃστρικαὶ συμμορίαι μετέρχονται τὸ ἐπάγγελμά των;—Καὶ ἀληθῶς τὰ ἡμέτερα

οἱ κινούμενοι γρόνθοι τοῦ *βῆμα ταχὺ*, κατέβαινον εἰς τὰ πλευρά μου. Κάνεις δὲν μοῦ μίλησε, ἐκτὸς τοῦ οὐρανοῦ, ὅστις λαχανιασμένος μὲ ἐξεσφενδόνισε ἕνα:

— Γαϊδοῦρι! Τώρα 'βρέθηκες, νὰ 'βρεθῇς καὶ σὺ μπροστά μας.

Τί εἶχε συμβῇ; Τὸ ἱππικὸν στασιάσαν ἐξῆλθε τοῦ στρατῶνος ζητωκραυγάζον ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, οἱ δὲ σκαπανεῖς φθόσαντες εἰς τὸν στρατῶνα τοῦ πυροβολικοῦ ἠνώθησαν μετ' αὐτοῦ. Εἶχον καὶ οὗτοι στασιάσει. Ψυχὴ στοὺς δρόμους, ἄλλως ἦτο καὶ μεσονύκτιον. Οἱ πολῖται προέκυπτον τῶν παραθύρων, ὅλοι ἄγρυπνοι καὶ ἔντρομοι. Τὸ τάγμα τοῦ πεζικοῦ, τὸ ὑπὸ τὸν Καρνάλην ἔμεινεν οὐδέτερον, ὅτε περὶ τὴν δευτέραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἠκούσθη ἡ μουσικὴ αὐτοῦ παιανίζουσα τὸ ἐωθινόν. Ἐπανέστη καὶ τοῦτο. Τότε διεχύθησαν οἱ πολῖται εἰς τοὺς δρόμους, ἠνοίχθησαν αἱ ἀποθῆκαι καὶ ἐγένοντο τὰ ὅπλα ἀνάρπαστα. Τὴν πρωΐαν ὁ λαὸς εἶχε συναθροισθῆ ἔνοπλος πρὸ τῆς Γερουσίας, ὁ δὲ Δεληγιώργης ἀνελθὼν ἐπὶ τῶν βαθμίδων ἐξεφώνησε λογίδριον, ὅπερ κατέληξε μὲ τό:

Κάτω ἡ δυναστεία τοῦ Ὄθωνος.

Ἡ φωνή του ἐπνίγη ὑπὸ τῶν ζητωκραυγῶν, ὅτε ἔφθασεν ὁ Δήμαρχος μετ' ἐνόπλων, βοῶν:

— Πολῖται! Στὸν Πειραιᾶ. Ὁ Ὄθων ἔφθασε.

Καὶ ἐγένετο ἔξοδος Ἀθηναίων καὶ μετοικεσία αὐτῶν εἰς Πειραιᾶ, οὗτινος ἅπασαν τὴν προκυμαίαν ἐπλήρωσαν.

Πολλὴ μαυρίλα πλάκωσε. Ὁ Ὄθων ἔλαβε τὰ θλιβερὰ μαντάτα παρὰ τῆς σταλείσης ἐπιτροπῆς καὶ εἶπε:

— Ἂν ὁ στρατὸς ἐστασίασεν, ὁ λαός μου μὲ θέλει. Θὰ ἐξέλθω.

— Δὲν εἶνε πλέον, Ὄθον, εἶπεν ὁ Δεληγιώργης, ἰσχύς σου ἡ ἀγάπη τοῦ πρώην λαοῦ σου. Νὰ φύγῃς.

Ὁ πλοίαρχος τῆς *Ἀμαλίας* διέταξε νὰ ζητωκραυγάσῃ τὸ πλήρωμα ὑπὲρ τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ τὸ πλήρωμα ἔμεινε βωβόν.

Μετὰ μίαν ὥραν ὁ Ὄθων καὶ Ἀμαλία ἐν μέσῳ γιουχαϊσμῶν ἐπεβιβάζοντο ἐπὶ τῆς ἀγγλικῆς *Σκύλας*, ἐνῷ ἔπιπτε νεκρὸς ὑπὸ λιθοβολισμῶν ὁ ῥρούαρχος Πειραιῶς ὁ ἀρνηθεὶς νὰ ζητωκραυγάσῃ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους.

Μετ' ὀλίγον κατελήφθη ἡ *Ἀμαλία*, ἡ δὲ φραγκοφορεμένη Μαριγούλα, μὲ τὸ κόκκινο φουστάνι,—ἦτο ἐκείνη μετημφιεσμένη, ποὖ μὲ βρῆκε τὴν νύκτα,—ὑψοῦσα τὴν ἄνευ στέμματος σημαίαν τῆς ἐπαναστάσεως ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ, εἶπε:

— Μετονομάζω τὸ πλοῖον τοῦτο *Ἑλλάδα*.

— Μαριγούλα, φωνάζω. Σὺ ἐδῶ;

— Δὲν ὀνομάζομαι Μαριγοῦλα, ἀλλ' *Ἐλευθερία*

Καὶ ἔψαλεν ὁ λαός:

Μὲ τὸ κόκκινο φουστάνι
Καὶ σημαία ἐρυθρὰ,
Ἡ θεά μας ἀνεφάνη,
Ἡ φιλτάτη *Λευθεριά*.

ΤΕΛΟΣ.

Παληάνθρωπος.

λησταρχεῖα, καὶ ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ ἐν ταῖς πόλεσι εἰσὶν ἀφανῆ, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Μάρκου, εἰς ὃν οἱ Βενετοὶ μετεκόμισαν ὅλον τὸν χρυσὸν τοῦ γνωστοῦ τότε κόσμου, καὶ ὅλα τὰ κειμήλια, συλήσαντες καὶ δηώσαντες πᾶν ἱερὸν καὶ ὅσιον τῆς ἐποχῆς ἐκείνης! Ἡ Ἁγία Σοφία πρὶν ἢ ὑποστῇ τὸ μαρτύριον τῶν τούρκων θὰ ἐπνίγετο—ὡς ἡ κυρὰ Φροσύνη — εἰς τὰ ὕδατα τῆς Βενετίας ἂν ἦτο εὐμετακόμιστος, καὶ ἂν ὁ ἐν αὐτῇ θησαυρὸς δὲν ἤρκει πρὸς πλουτισμὸν καὶ διακόσμησιν τοῦ Ἁγίου Μάρκου, ἐνῷ ἡ ἐξωτερικὴ βυζαντινὴ ἀπομίμησις δὲν ἦτο δυσχερής. Πᾶσα ἡ Παλαιὰ καὶ νέα Διαθήκη ἀπεικονίζεται ἔσω καὶ ἔξω τοῦ Μεγάλου Ναοῦ μωσαϊκῷ φιλοτεχνηθεῖσα· ὅλα δὲ τὰ πλαίσια τῶν μεμονωμένων εἰκόνων καὶ τῶν συμπλεγμάτων εἶναι κατειργασμένα ἐκ μωσαϊκοῦ χρυσεμβεβαμμένου! οἱ λοιποὶ ναοὶ τῆς Βενετίας ἐννενήκοντα καὶ ὀκτὼ τὸν ἀριθμὸν, εἶναι μᾶλλον ἀξιοσημείωτοι διὰ τοὺς ἐν αὐτοῖς ἐναποτεθειμένους καλλιτεχνικοὺς θησαυροὺς, ἢ διὰ τὴν ἐξωτερικὴν αὐτῶν περιβολὴν, καὶ τὸν στερεότυπον ἄλλως ῥυθμὸν, βυζαντινὸν ὡς ἐπὶ τὸ πολύ.—Ἀξιοσημείωτον ἐπίσης ἵδρυμα εἶναι τὸ παρὰ τὸ *πάνθεον* νοσοκομεῖον τὸ μέγιστον ὡς ἔμαθον ἀνὰ τὴν Ἰταλίαν καὶ τὸ κολοσσαῖον αὐτῆς ἐπίσης ναυπηγεῖον.

Ὁ εἰσερχόμενος ἀκόμη εἰς τὸ μουσεῖον τῶν ἀρχαιοτήτων, θέλει ἀνεύρῃ ἐν αὐτῷ τὴν καταγωγὴν τῆς σημερινῆς τῶν Βενετῶν ἰδιορρύθμου βιομηχανίας. — Ἡ κατασκευὴ τοῦ μωσαϊκοῦ, τὰ ὑέλινα σκεύη, τὰ ἐκ πορτσελάνης καὶ ξύλου χρυσοτεύκτου ἔπιπλα, τὰ πλαισίῳ ὑαλίνῳ περιβεβλημένα κάτοπτρα, οἱ ποικιλόχροοι πολυέλαιοι, τὸ ἐντελὲς σμάλτωμα, τὰ λεπτεπίλεπτα τρίχαπτα, καὶ πλεῖστα ἄλλα μικρὰ καὶ μεγάλα κόσμου καὶ πολυτελείας ἀντικείμενα εὑρίσκονται ἐν τῇ ἀρχετύπῳ αὐτῶν μορφῇ εἰς τὰ ἐν λόγῳ μουσεῖα. — Ἡ Βενετία ἔχει καὶ κῆπον τοῦ λαοῦ καλούμενον, ἐν ᾧ ὑπάρχουσι δενδροστοιχίαι καὶ ἀνθῶνες, ἐννοεῖται ὄχι παραδείσιοι, ἀλλ' ὡς ἐπιθαλάσσιοι· οὐχὶ εὐκαταφρόνητοι. — Ἔχει καὶ μίαν ὁδὸν φέρουσαν προσφυέστατα τὸ ὄνομα τοῦ Γαριβάλδη, ἀφοῦ ἀποτελεῖ τοὺς ἀντίποδας κατὰ γράμμα, ὡς κοινωνικὴ τάξις, καὶ μάλιστα ἀταξία, τῶν ἐν *μεγάλῃ δινῷ* ἀριστοκρατικῶν μεγάρων.

V

Ἀλλ' αἱ γόνδολαι περικλείουσι τόσην ποίησιν, τόσον νανούρισμα, τόσην ζωγραφίαν, τόσον ῥωμαντισμὸν, ὥστε δισταζεις νὰ εἰσέλθῃς ἐν αὐταῖς χωρὶς νὰ κρατῇς εἰς τὰς χεῖράς σου κιθάραν ἢ ἄρπαν, χωρὶς νὰ φέρῃς εἰς τὸν βραχίονά σου τὴν ἐρωμένην σου, χωρὶς νὰ κρύπτῃς ὑπὸ τὸν ὑπενδυτήν σου ἐγχειρίδιον, χωρὶς νὰ ἀναρτᾷς ἀπὸ τῆς ζώνης σου προσωπίδα! Αἱ γόνδολαι μακραὶ καὶ στεναὶ ὡς σχίδακες σανιδώματος καὶ μελαναὶ ὡς ὁ ἔβενος, μὲ τὸ ἐξάπτερον αὐτῶν σιδηροῦν ἔμβολον, μὲ τοὺς χρυσολαμπεῖς αὐτῶν ἐκ χαλκοῦ ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν ἵππους, μὲ τὸν μελανὸν αὐτῶν ἐκ ξύλου θαλαμίσκον, καὶ μὲ τὸ γραφικώτατον αὐτῶν σχῆμα ὡς τσαρούχιον πτερόποδος εὐζώνου, ἢ ὡς πασουμάκιον διαφανοῦς ὀδαλίσκης, οὐδὲν ἀπώλεσαν οὐδὲ μετήλλαξαν παντελῶς ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς γεννήσεώς των!— Αἱ γόνδολαι καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν καθεύδουσι, τὸν δὲ νήδυμον αὐτῶν ταράττουσι οἱ περιηγηταὶ, οἵτινες νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν στροβιλίζονται περὶ τὴν Βενετίαν καὶ οἱ μεταφέροντες ἑαυτοὺς καὶ τὰ πράγματα αὐτῶν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. — Πλὴν μόλις κρυβῇ ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἀνακύψῃ ὠχρὰ καθὼς οἱ χρυσοῖ τῆς Βενετίας λέοντες ὁ δὲ οὐρανὸς περιβληθῇ τὴν μωσαϊκὴν αὐτοῦ ἐσθῆτα ὡς οἱ θόλοι τοῦ Ἁγίου Μάρκου, μόλις τὰ ὕδατα φωσφορίζωσιν ἐκ τῆς οὐρανίας ἀνταυγείας καὶ τῶν φιλημάτων τῆς νυκτερινῆς αὔρας, μόλις τὰ φῶτα τῆς πόλεως ἀνάψωσι καὶ τὰ ἐργαστήρια κλεισθῶσι, αἱ γόνδολαι ὑπὸ τὸν πέπλον τῆς νυκτὸς, καθὼς οἱ ὄρεις ὑπὸ τὸ θάλπος τοῦ ἡλίου, ζωογονοῦνται καὶ τίθενται εἰς κίνησιν ἀνὰ μία ἀνὰ δέκα ἀνὰ ἑκατόν! Καὶ τώρα μὲν λαμβάνουσι διεύθυνσίν τινα ὡρισμένην, καὶ ὡς βέλη τινάσσονται εἰς τὸ ἀκρότατον σημεῖον, τώρα δὲ ἑλικοειδῶς διαπερῶσι ὑπὸ τὰς γεφύρας μετὰ ταχύτητος καὶ προφυλάξεως δεινοῦ *βελοσιπεδιστοῦ* ἄλλοτε πάλιν βραδέως ἐπιπλέουσιν, ὡς μαῦροι κύκνοι ἐπὶ τῶν λιμνῶν, ἐν ᾧ ἀπὸ τοῦ βάθους αὐτῶν ἀκούονται αἱ χορδαὶ ἄρπας ἢ κιθάρας καὶ τὸ ᾆσμα καλλιφώνου τραγῳδιστοῦ, καὶ ἄλλοτε πετῶσιν ὑπὲρ τὰ παφλάζοντα κύματα, ἐνῷ δυὰς ἐρωτευμένων ἐκμυστηρεύεται τοὺς ἔρωτάς της! Καὶ εἶναι τόσον προσφιλεῖς αἱ γόνδολαι εἰς τὸν κόσμον ἐδῶ, ὥστε δὲν ὑπάρχει ἀντικείμενον, οἱασδήποτε χρήσεως ἐπὶ τοῦ ὁποίου νὰ μὴ ἀπετύπωσαν τὴν ποιητικήν των μορφήν! Ἀφ' ἑτέρου ἀδύνατον νὰ μὴ καταληφθῇ ὁ πρώτην φορὰν ἐπισκεπτόμενος τὴν Βενετίαν ὑπὸ μυστηριώδους σιωπῆς καὶ κρυεροῦ φόβου, ἐὰν συμπέσῃ νύκτωρ νὰ συναντηθῇ ἔν τινι καμπῇ μετ' ἄλλης γόνδολας, ὁπότε οἱ γονδολιέραι ἀνταλλάσσουσιν ἀγριοφώνους πανάρχαια ῥήματα συνενοήσεως πρὸς ἀποφυγὴν συγκρούσεων.—Sastalie!... (δεξιὰ) φωνάζει ὁ εἷς—Sapremie!... (ἀριστερὰ) ἀποκρύνεται ὁ ἕτερος. Καὶ ὅμως εὐκολώτερον καὶ κινδυνωδέστερον συγκρούονται δύω ἄνθρωποι ἐπὶ εὐρυτάτης ὁδοῦ ἢ δύω γόνδολαι ἐπὶ τῶν στενῶν διωρύγων τῆς Βενετίας! — Πῶς δὲ θὰ φανῇ ὑμῖν ἐὰν σᾶς εἴπω ὅτι αἱ γόνδολαι ἀποτελοῦσιν ἐνταῦθα τὴν ἀκολουθίαν ὑμενναίου καὶ ἐξίσου νεκρικῆς πομπῆς; ἢ ἂν σᾶς εἴπω προσέτι ὅτι οἱ γονδολιέραι τῆς ἀριστοκρατικῆς τάξεως περιζωννύουσι τὸν βραχίονα αὐτῶν μὲ πόρπας ἐφ' ὧν εἶναι ἐσκαμμένα τὰ οἰκόσημα τῶν κυρίων των; Ἀλλὰ τί θέλετε ἀκόμη ἐὰν μάθετε ὅτι αἱ γόνδολαι περικλείουσι τὴν ἱστορίαν τῶν τρυφερωτέρων ἐρώτων καὶ τῶν στυγερωτέρων ἐγκλημάτων, ὅτι ἀπὸ τοῦ βάθους αὐτῶν ἠκούοντο πάλαι ποτὲ ᾄσματα τερπνὰ καὶ κραυγαὶ ὀδύνης, καὶ ὅτι ἄλλοτε ἔφερον εἰς τὴν *γέφυραν τῶν γελώτων*, καὶ ἄλλοτε πάλιν εἰς τὴν *γέφυραν τῶν στεναγμῶν*;

Dock.

ΤΟ ΓΝΩΣΤΟΤΑΤΟΝ ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΠΑΛΛΗ ΚΑΙ ΚΟΤΖΙΑ

Μετακομίζεται ἀπὸ 1 Αὐγούστου

ὀλίγον ἄνωθι τῆς προτέρας του θέσεως ἐπὶ τῆς **ὁδοῦ Ἑρμοῦ** ὑπὸ τὴν οἰκίαν **Κ. Λελούδα** καὶ μεταξὺ τῶν καταστημάτων **Στεφ. Γαβαλᾶ** καὶ **Ι. Κοκοροπούλου.**